

Sbírka zákonů

Československé socialistické republiky

Částka 39

Vydána dne 13. srpna 1961

Cena 90 haléřů

OBSAH:

- Dopis vlády Československé socialistické republiky a Ústřední rady odborů k zajištění úkolů zákona o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci
83. Vyhláška Ústřední rady odborů o úkolech orgánů Revolučního odborového hnutí a národních výborů při výkonu dozoru a péči o bezpečnost a ochranu zdraví při práci

DOPIS

VLÁDY ČESKOSLOVENSKÉ SOCIALISTICKÉ REPUBLIKY A ÚSTŘEDNÍ RADY ODBORŮ K ZAJIŠTĚNÍ ÚKOLŮ ZÁKONA O BEZPEČNOSTI A OCHRANĚ ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

Všem pracujícím v závodech,

jednotných zemědělských a výrobních družstvech, funkcionářům Revolučního odborového hnutí, národních výborů a vedoucím hospodářským pracovníkům!

Soudružky a soudruzí!

Národní shromáždění Československé socialistické republiky schválilo dne 27. 6. 1961 na návrh Ústřední rady odborů zákon o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Na jeho tvorbě se aktivně podílely více než 3 milióny pracujících. Široká aktivní účast pracujících na přípravě zákona, jejich souhlas s návrhem a četné náměty i připomínky k němu svědčí o tom, s jakým hlubokým zájmem uvítali pracující usnesení ústředního výboru KSČ, která dala podnět k opatřením pro další prohloubení péče o pracující.

Komunistická strana Československa vždy vycházela z toho, že základním smyslem a cílem výstavby socialismu je člověk, jeho plný a bohatý život a že nedílnou a velmi významnou součástí péče o člověka je péče o stálé zlepšování prostředí, v němž pracuje, o bezpečnost a hygienu práce, o vytváření kulturního a zdravého pracovního prostředí. Cílem nového zákona je zvyšovat tuto péči tak, jak to odpovídá potřebám společenského rozvoje, materiálním a kulturním předpokladům vytvořeným vítězstvím socialismu v naší vlasti a dalšímu rozvoji naší vyspělé socialistické společnosti.

Již v uplynulém období byla učiněna řada opatření a byly vynaloženy značné finanční prostředky na zlepšení pracovních podmínek. Je však třeba ještě intenzivněji využívat těchto možností, které nám poskytuje naše socialistická společnost. To předpokládá na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vyrovnat se s dosavadními nedostatky, které se v mnohých závodech ještě vyskytují a spočívají zejména v nesprávné organizaci práce, v porušování pravidel bezpečné a zdravotně nezávadné práce, v nedostatečné technické prevenci, v zastaralých technologických postupech a v nepořádku na pracovištích. Jde tedy většinou o příčiny, kterým lze předejít zejména soustavnou péčí hospodářských pracovníků a uvědomělým dodržováním pravidel bezpečné a zdravé práce pracujícími samými.

Zkušenosti z řady závodů ukazují, že je možno účinně bojovat za snížení pracovní úrazovosti a předcházet nemocem z povolání. Komplexní prověrky stavu bezpečnosti práce, které probíhaly v souvislosti s diskusí k návrhu zákona o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, přispěly k odstranění četných nedostatků, k zlepšení pracovního prostředí a ukázaly, že péči o pracující nebyla věnována všestranná a soustavná pozornost. V řadě závodů se opožděně vyřizují připomínky a podněty pracujících. Nedostatky se projevují v péči o technické zdokonalování strojního zařízení a vnitrozávodní dopravy. Nevyužívá se dostatečně nejpokrokovější techniky k odstranění namáhavé práce při manipulaci s materiálem a zejména k trvalému zlepšování pracovního prostředí. Mnozí hospodářští pracovníci přistupují k odstranění závad až v době, kdy dojde k úrazu pracujících nebo k poškození jejich zdraví. Z neplnění zákonných ustanovení se nevyvozují důsledné závěry. Nepořádek na pracovištích a porušování bezpečnostních předpisů není zjevem náhodným, ale důsledkem podceňování všestranné péče o pracující. Tento stav vede k porušování kázně, k malé bdělosti a ostražitosti a tam, kde se projevuje shovívavost, i k přímému zneužívání a poškozování zařízení i národního majetku.

Uvést v život zákon o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci v plném rozsahu znamená, že důsledně uplatňování jednotlivých ustanovení se má stát věcí všech odpovědných hospodářských orgánů, národních výborů, společenských organizací a pracujících samých. Cílem zákona je dosáhnout dalšího snížení pracovní úrazovosti a soustavně zvyšovat kulturu našich pracovišť v souladu s požadavky kladenými na péči o pracujícího člověka v socialistické společnosti.

Péče o plnění výrobních úkolů těsně spojená se zajišťováním bezpečnosti a hygieny práce vytvoří systematicky a komplexně podmínky pro bezpečnou a zdravotně nezávadnou práci a také pro účinnou prevenci. Tato zásada se musí uplatňovat již při projekci, výstavbě a přestavbě budov a zařízení, při konstrukci i výrobě nových strojů i při generálních opravách. Zařízení, která neodpovídají bezpečnostním požadavkům, nelze používat ani ve zkušebním, ani v trvalém provozu. Při plnění výrobních úkolů je třeba hodnotit, zda těchto výsledků bylo dosaženo za dodržování všech bezpečnostních a hygienických předpisů.

Zabezpečovat výrobní úkoly současně s bezpečností při práci je především úkolem všech vedoucích pracovníků, kteří plánují, organizují a řídí práci. Kontrolu a kritiku pracujících je nutno považovat za nejúčinnější prostředek k odstraňování nedostatků a její znevažování přísně posuzovat.

Bude záležet na každém vedoucím pracovníku na všech stupních řízení, aby při zajišťování všech denních pracovních úkolů dbal nejvyšší bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a zabezpečoval důslednou prevenci v boji proti pracovním úrazům a nemocem z povolání.

Zvýšená osobní odpovědnost vedoucích pracovníků je zavazuje k tomu, aby s požadavky výroby všestranně zajišťovali podmínky bezpečné a zdravotně nezávadné práce.

Při zajišťování péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci se odpovědní vedoucí pracovníci musí opírat o podněty a tvůrčí iniciativu pracujících. Proto se v zákoně č. 85/1961 Sb. stanoví formy přímé účasti pracujících na řešení všech otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Bude záležet na každém pracujícím, aby se svou účastí ve zlepšovatelském a novátorském hnutí podílel na řešení tematických úkolů zaměřených na odstraňování příčin úrazovosti a nemocí z povolání. Je nutno rozhodně bojovat proti nebezpečným pracovním postupům i projevům hazardérství. Porušují-li bezpečnostní předpisy jednotlivci, může to mít za následek nejen ohrožení jejich vlastního zdraví, ale i zdraví jejich spolupracovníků a z nedodržování bezpečnostních předpisů je třeba vyvozovat důsledky. Při soustavném porušování předpisů a opakujících se pracovních úrazech vzniklých ze stejných příčin, je nutno proti odpovědným pracovníkům, kteří nedbají zákonných ustanovení, použít kárných i hmotných opatření. Je třeba dále a důsledně organizovat hlídky bezpečnosti práce, pověřovat je konkrétními úkoly, provádět výměnu zkušeností tak, aby se každý pracovník přesvědčil, že neplněním povinností vyplývajících ze zákona poškozuje nejen sebe, ale celý kolektiv. Rozvoj socialistického soutěžení je nutno zaměřit nejen k plnění výrobních úkolů a technickému rozvoji, ale i proti úrazům a nemocem z povolání, které znehodnocují výsledky usilovné práce a způsobují ztráty společnosti i jednotlivcům.

Předním úkolem Revolučního odborového hnutí je organizovat účast pracujících na řešení otázek souvisejících s prováděním a kontrolou péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Za jejich bezprostřední účasti a aktivní pomoci pak usilovat o trvalé zlepšování pracovních podmínek a prosazovat důsledně plnění všech zákonných opatření.

Vysoce politickým úkolem závodních výborů, dílenských výborů, úsekových důvěrníků i ostatních odborových funkcionářů je, aby svou organizátorskou a výchovnou činností vedli pracující k dodržování pracovní kázně, k přímé kritice a účasti na řešení dosavadních nedostatků.

Bohaté zkušenosti ROH z organizování péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci v průmyslových závodech je třeba přenášet na pracoviště výrobních a zemědělských družstev tak, aby s rozvojem družstevní výroby a rozšiřující se mechanizací, zejména v zemědělské oblasti, soustavně se zvyšovala i úroveň bezpečnostních a hygienických podmínek. V této rozšířené působnosti orgánů ROH se projeví soudružská pomoc dělnické třídy pracujícím ve výrobních a jednotných zemědělských družstvech.

Je úkolem všech volených orgánů ROH, aby pravidelně a důsledně prováděným dozorem a nekompromisností vůči všem nedostatkům, v bezpečnosti práce uplatňovaly zvyšující se náročnost v péči o člověka při práci. Aktivní činnost orgánů ROH musí se výrazně projevit v soustavném snižování pracovní úrazovosti, ve zlepšování pracovního prostředí a v upevňování zdraví pracujících.

Významné úkoly v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci jsou svěřeny národním výborům. Bude třeba, aby národní výbory aktivně spolupůsobily při komplexním řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a aby prostřednictvím svých komisí, poslanců a aktivů občanů přispívaly k zvyšování všestranné péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci ve všech závodech svého obvodu.

Důležitý úkol je svěřen národním výborům v dozoru a při rozvíjení péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci v jednotných zemědělských družstvech. Proto je třeba, aby především okresní národní výbory a místní národní výbory pomáhaly představenstvům jednotných zemědělských družstev ve zvyšování péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci.

Společné úsilí o vytváření podmínek bezpečné a zdravotně nezávadné práce na všech pracovištích v duchu péče o člověka v socialistické společnosti vyžaduje soudružskou spolupráci všech odpovědných orgánů, které se důsledně opírají o aktivní účast a tvůrčí iniciativu pracujících.

Vláda a Ústřední rada odborů se obrací na všechny pracující a odpovědné orgány s výzvou, aby aktivně bojovali za odstraňování všech nedostatků v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a vytvářeli předpoklady pro soustavné zlepšování pracovního prostředí. Dodržováním pracovní kázně a uvědoměním si osobní odpovědnosti bude se současně zvyšovat bdělost a ostražitost jako jeden z prostředků preventivního boje proti příčinám, které způsobují újmu na zdraví pracujících a poškozují jejich společnou práci. Důsledné uskutečňování nového zákona se musí stát účinným nástrojem při řešení tohoto významného politického úkolu v naší vyspělé socialistické společnosti.

Vláda a Ústřední rada odborů jsou přesvědčeny, že kladné výsledky v tomto společném úsilí o zabezpečování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci významně přispějí k dalším pracovním úspěchům našeho lidu.

Vláda

Československé socialistické republiky

Ústřední rada odborů

83

VYHLÁŠKA

Ústřední rady odborů

ze dne 14. července 1961

o úkolech orgánů Revolučního odborového hnutí a národních výborů při výkonu dozoru a péči o bezpečnost a ochranu zdraví při práci

Ústřední rada odborů stanoví v souhlasu s vládou Československé socialistické republiky a v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady podle §§ 14 a 29 zákona č. 65/1961 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci (dále jen „zákon“):

a ochranou zdraví při práci inspektorů bezpečnosti práce, kteří jsou v orgánech uvedených v odstavci 1 písm. a) voleni a v orgánech uvedených v odstavci 1 písm. b) až d) ustanovováni podle zásad stanovených Ústřední radou odborů.

Část I

§ 2

Organizace dozoru Revolučního odborového hnutí nad bezpečností a ochranou zdraví při práci

Společné úkoly orgánů Revolučního odborového hnutí při výkonu dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci a jejich působnost

§ 1

Orgány Revolučního odborového hnutí vykonávající dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při práci

[¹] Orgány uvedené v § 1 (dále jen „orgány ROH“) při výkonu dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci podle § 14 zákona soustavně sledují plnění povinností z něho plynoucích a kontrolují, jak orgány, které plánují nebo stanoví pracovní úkoly, organizují, řídí a kontrolují práci, soustavně vytvářejí podmínky bezpečné a zdravotně nezávadné práce.

[¹] Revoluční odborové hnutí vykonává dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při práci těmito svými volenými orgány:

- a) závodními a dílenskými výbory základních organizací, místními výbory místních organizací a závodními důvěrníky;
- b) okresními odborovými radami a okresními výbory odborových svazů;
- c) krajskými odborovými radami a krajskými výbory odborových svazů;
- d) ústředními výbory odborových svazů;
- e) Slovenskou odborovou radou;
- f) Ústřední radou odborů.

[²] Orgány ROH vedou pracující k aktivní účasti na péči o ochranu jejich života a zdraví při práci a dbají o to, aby podnětů pracujících ke zlepšování této péče bylo co nejúčelněji využíváno.

[²] Pomocnými a poradními orgány všech volených orgánů uvedených v odstavci 1 jsou zejména komise bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které se zřizují podle směrnic Ústřední rady odborů.

[³] Působnost orgánů ROH se vztahuje na všechna pracoviště včetně pracovišť výrobních družstev, na pracoviště žáků a studentů při polytechnické výchově a výrobní práci, dále na dílny a laboratoře výzkumných ústavů a všeobecně vzdělávacích, odborných a vysokých škol i na hygienické, sociální a ostatní závodní zařízení pro pracující. Působnost orgánů ROH se vztahuje též na všechna pracoviště jednotlivých zemědělských družstev v rozsahu stanoveném zákonem (§§ 20 a 22 zákona).

[³] Volené orgány Revolučního odborového hnutí používají při výkonu dozoru nad bezpečností

[⁴] Orgány ROH jsou oprávněny vyžadovat, aby předpisy a zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při

práci byly dodržovány a to zejména i při přípravě podkladů a sestavování návrhů plánů podniků a závodů, při projektování výstavby a rekonstrukci provozoven, při uvádění nových kapacit a zařízení do provozu, při konstrukci a úpravách strojů a strojních zařízení, při typizaci a výrobě pracovních, provozních a ochranných pomůcek, jakož i při organizování práce a při výchově pracujících.

(⁵) Podniky, výzkumné a projekční ústavy a jiné organizace jsou povinny předkládat orgánům ROH včas plány, projekty a technickou dokumentaci k vyjádření z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, podávat jim potřebná vysvětlení a jejich podmínky odpovědně řešit.

(⁶) Orgány ROH jsou oprávněny dávat vedení závodu a vyšším hospodářským orgánům v souladu s předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci závazné pokyny k odstranění závad, které mohou způsobit nebo způsobily pracovní úraz, nemoc z povolání nebo jinak ohrožují zdraví pracujících.

Úkoly závodních, dílenských a místních výborů základních organizací ROH

§ 3

(¹) Závodní, dílenské a místní výbory v základních odborových organizacích (dále jen „závodní, dílenské a místní výbory“) při výkonu dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci vedou pracující k dodržování předpisů a zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a dbají, aby tyto předpisy a zásady důsledně uplatňovaly orgány závodu odpovědné podle zákona za bezpečnost a ochranu zdraví při práci na všech úsecích své činnosti.

Přitom zejména:

- a) dbají o to, aby odpovědné orgány závodu plnily řádné povinnosti, které pro ně vyplývají ze zákona a z ostatních předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, technických norem, kolektivních smluv a úmluv, plánů zdravotnických opatření a z nových poznatků vědy a techniky, jakož i z pokynů dozorčích orgánů, vydaných k zajištění bezpečné a zdravotně nezávadné práce,
- b) spolupůsobí s vedením závodu k zajištění nejvyšší úrovně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, při přípravě podkladů a sestavování návrhů plánů závodu; za tím účelem spolupřezkouávají o použití prostředků plánovaných na bezpečnost a ochranu zdraví při práci v závodě,
- c) projednávají pravidelně ve svých schůzích otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v závodě a zařazují nejzávažnější z nich na pořad jednání členských schůzí odborové organizace, zejména rozboru o stavu a vývoji pracovní úrazovosti, o příčinách smrtelných, těžkých a hromadných pracovních úrazů; informují na těchto schůzích pracující o opatřeních, která byla učiněna k zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- d) ve spolupráci s vedením závodu organizují výchovu pracujících k bezpečné a zdravotně ne-

závadné práci a vedou pracující k dodržování osobní a pracovní kázně,

- e) dbají, aby kolektivní smlouvy a úmluvy obsahovaly konkrétní závazky vedení závodu, směřující k zlepšení ochrany života a zdraví pracujících i pracovního prostředí, prověřují plnění těchto závazků,
 - f) pravidelně prověřují pracoviště, hygienická, sociální a ostatní závodní zařízení pro pracující, zjišťují místa a zdroje ohrožení, vedou o nich záznamy, upozorňují na zjištěné závady vedení závodu a požadují jejich odstranění,
 - g) spolupůsobí s vedením závodu při stanovení a vyhlášení tematických úkolů, zaměřených na bezpečnost a ochranu zdraví při práci a spolupřezkouávají o stanovení a přiznání odměny za jejich vyřešení,
 - h) účastní se zjišťování zdrojů a příčin pracovních úrazů a nemocí z povolání, popřípadě je samy vyšetřují, provádějí jejich rozbor, projednávají je s odpovědnými orgány závodu a dávají jim závazné pokyny k jejich odstranění; při posuzování a šetření příčin nemocí z povolání spolupracují s příslušnými odděleními hygienicko-epidemiologických stanic a ostatních zdravotnických zařízení,
 - ch) zevšeobecňují zkušenosti z činnosti brigád socialistické práce a zajišťují, aby při hodnocení výsledků vnitrozávodní socialistické soutěže, při přiznávání odměn vítězům této soutěže bylo přihlíženo k výsledkům i úrovni bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v závodě,
 - i) požadují, aby při poskytování prémie a jiných odměn přihlíželo vedení závodu k tomu, jak vedoucím pracovníci závodu a pracující dodržují předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci,
 - jj) zajišťují plnění usnesení vyšších odborových orgánů na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a kontrolují, jak vedení závodu plní úkoly, stanovené vyššími hospodářskými orgány,
 - k) vedou závodní pobočky Československé vědecko-technické společnosti k tomu, aby se jejich činnost plánovitě zaměřovala podle potřeby závodu na zdokonalování technických opatření sloužících k zlepšování pracovního prostředí,
 - l) projednávají podle příslušných předpisů s poškozeným a vedením závodu nárok na náhradu škody za pracovní úraz nebo nemoc z povolání, který poškozený uplatňuje proti vedení závodu.
- (²) Závodní, dílenské a místní výbory organizují hlídky bezpečnosti práce, řídí a usměrňují jejich činnost a dbají, aby se ve své práci zejména zaměřovaly k dodržování pořádku na pracovištích, k dodržování technologické kázně, bezpečnostních a hygienických předpisů a zásad bezpečné a zdravotně nezávadné práce a k používání ochranných pracovních prostředků. Se získanými zkušenostmi z činnosti hlídek bezpečnosti práce seznamují odborový aktiv a vedou jej k organizování široké účasti pracujících na řešení problémů v bezpeč-

ností a ochraně zdraví při práci. Dbají, aby se na organizování hlídek bezpečnosti práce úzce podíleli důvěrníci bezpečnosti práce.

(³) Závodní, dílenské a místní výbory pomáhají jednotným zemědělským družstvům při zajišťování bezpečné a zdravotně nezávadné práce svou patronátní činností, a to jak předáváním poznatků a zkušeností ze závodů, tak i svými odbornými znalostmi; přispívají k řešení bezpečnostně-technických nedostatků u strojů a strojního zařízení a k zlepšování pracovního prostředí družstevních, hygienických, sociálních a ostatních družstevních zařízení pro pracující.

§ 4

(¹) Závodní, dílenské a místní výbory při plnění úkolů vyplývajících z dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci kontrolují z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci stav pracovního prostředí, technických, ochranných a hygienických zařízení i ochranných pracovních prostředků na pracovištích, v provozních prostorách, v hygienických, sociálních a ostatních závodních zařízeních pro pracující a vyžadují, aby vedení závodu důsledně plnilo povinnosti, uvedené v § 6 zákona.

(²) Závodní a dílenské výbory strojních a traktorových stanic kromě toho vyžadují, aby vedení stanic provádělo technicko-poradenskou službu pro jednotná zemědělská družstva a pravidelně kontrolovalo strojový a mechanizační park jednotných zemědělských družstev; vedou pracující strojních a traktorových stanic, aby svými zkušenostmi přispívali k zvýšení péče o bezpečnou a zdravotně nezávadnou práci členů jednotných zemědělských družstev.

§ 5

(¹) Závodní, dílenské a místní výbory při plnění svých úkolů:

- a) vysílají své zástupce k jednáním s vedením závodu (dílny), jejichž předmětem jsou otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a k odborným zkouškám, kterými se v závodě ověřují znalosti vedoucích hospodářských pracovníků a pracujících o zásadách bezpečné a zdravotně nezávadné práce a příslušných předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci,
- b) účastní se svými zástupci schvalovacího a přijímacího řízení v závodě a jednání o zavedení nových technologických pracovních a výrobních postupů i výkonových norem, prototypových řízení, zavádění zlepšovacích návrhů i technických norem a uplatňují při nich hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- c) požadují, aby vedení závodu (dílny) jim předkládalo před zahájením výstavby, přestavby nebo úpravy závodů a závodních zařízení k posouzení technickou projektovou dokumentací

a požadují od pracovníků vedení závodu a od pracujících vysvětlení a předložení dokladů, které potřebují pro plnění svých povinností,

- d) dávají vedení závodu (dílny) v souladu s předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci závazné pokyny k odstranění závad, které mohou způsobit nebo způsobily pracovní úrazy nebo nemoci z povolání a stanoví přiměřenou lhůtu k odstranění těchto závad,
- e) navrhují, aby vedení závodu uplatnilo hmotnou a kárnou odpovědnost*) proti pracovníkům, kteří neplní povinnosti, vyplývající pro ně z předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, popřípadě, aby navrhlo uplatnění trestní odpovědnosti při hrubém porušení těchto povinností, nebo podávají návrhy na projednání místnímu lidovému soudu,**)
- f) jsou oprávněny při udělování předchozího souhlasu k práci přesčas a v noci stanovit podmínky, za kterých smí být tato práce konána a zakázat práci přesčas a v noci, nespínilo-li vedení závodu stanovené podmínky, za kterých byla práce přesčas a v noci povolena; a noční práce žen sledují, zda jsou dodržovány podmínky, za kterých byla tato práce povolena ústředním výborem odborového svazu a zjistí-li v tom směru nedostatky, upozorní na ně tento orgán.

(²) Závodní (dílenské) výbory v projektových, výzkumných a vývojových a konstrukčních organizacích vedou členy odborové organizace k tomu, aby při plnění svých pracovních úkolů v projekci, výzkumu, vývoji a konstrukci důsledně uplatňovali hlediska a požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

(³) Závodní, dílenské a místní výbory jsou oprávněny při výkonu dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci zakázat v nutných případech používání závadných strojů a provozních zařízení nebo pracovních postupů, popřípadě zakázat až do odstranění závad další práci na ohrožujícím pracovišti. O takovém opatření musí dílenský výbor neprodleně uvědomit vedení dílny a závodní výbor. Učiní-li tato opatření závodní (místní) výbor, uvědomí o něm vedení závodu a v závažných případech také okresní odborovou radu a okresní výbor odborového svazu, popřípadě krajský výbor odborového svazu. Práce smí být opět zahájena jen se souhlasem závodního (dílenského, místního) výboru.

§ 6

Pomocné, poradní a výkonné orgány závodního, dílenského a místního výboru

(¹) Závodní, dílenské a místní výbory organizují při výkonu dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci účast pracujících na vytváření

*) Zákon č. 71/1958 Sb., o závazcích k náhradě škody způsobené zaměstnancem porušením povinností z pracovního poměru a § 33 odst. 2 zákona č. 51/1955 Sb., o národních podnikcích a některých jiných hospodářských organizacích ve znění vyplývajícím z pozdějších předpisů.

**) Zákon č. 38/1961 Sb., o místních lidových soudech.

podmínek bezpečné a zdravotně nezávadné práce a kontroloují, jak vedení závodu řeší náměty pracujících na zlepšení pracovního prostředí.

(2) Při organizování účasti pracujících na zajišťování otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci se opírají závodní, dílenské a místní výbory o odborový aktiv, zejména komise bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, úsekové důvěrníky, důvěrníky bezpečnosti práce a členy hlídek bezpečnosti práce.

(3) Závodní, dílenské a místní výbory volí ze svých členů závodního, dílenského nebo místního inspektora bezpečnosti práce, který je zpravidla předsedou komise bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Funkce závodních, dílenských a místních inspektorů bezpečnosti práce je čestná.

(4) Závodní, dílenská a místní inspektoři bezpečnosti práce jsou výkonnými orgány závodních, dílenských a místních výborů v dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci; při své činnosti se řídí pokyny závodního, dílenského a místního výboru a odpovídají mu za svou činnost.

(5) Závodní, dílenská a místní inspektoři bezpečnosti práce ve spolupráci s odborovým aktivem pomáhají, aby se všichni pracující seznámili s předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a se zásadami bezpečné a zdravotně nezávadné práce a vedou je k jejich dodržování. Kontrolují, jak jsou na pracovištích zajišťována opatření, přijatá závodním, dílenským a místním výborem a zda vedení závodu plní závazné pokyny, uložené mu k odstranění nedostatků z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

(6) Závodní, dílenská a místní inspektoři bezpečnosti práce navrhuji v nutných případech závodním, dílenským a místním výborům, aby vydaly zákaz používání závadných strojů a provozních zařízení nebo pracovních postupů, popřípadě zakázaly až do odstranění závady další práci na ohrožujícím pracovišti. V případě bezprostředního ohrožení zdraví pracujících nebo závažného porušení bezpečnostních předpisů mohou zakázat další práci na ohrožujícím pracovišti. O takovém opatření musí neprodleně uvědomit vedení závodu (dílny) a závodní (dílenský, místní) výbor. Práce smí být opět zahájena jen se souhlasem závodního (dílenského, místního) výboru.

§ 7

Důvěrníci bezpečnosti práce

(1) Odborové úseky volí na svých členských schůzích podle potřeby důvěrníky bezpečnosti práce, kteří jsou pomocnými orgány úsekového důvěrníka.

(2) Důvěrníci bezpečnosti práce zejména:

- a) vedou členy odborového úseku k účasti na řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, k dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a zásad bezpečné a zdravotně nezávadné práce a k používání předepsaných ochranných pracovních prostředků a zařízení,

- b) sledují, zda zařízení pracovišť, hygienických, sociálních a ostatních závodních zařízení pro pracující a organizace práce odpovídají předpisům o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, technickým normám, protipožárním předpisům a novým poznatkům vědy a techniky,
- c) sledují, zda vedení závodu školí a vychovává pracovníky, zejména nově přijaté a přeřazené, o bezpečném a zdravotně nezávadném výkonu práce a přiděluje pracovníkům předepsané ochranné pracovní prostředky,
- d) účastní se vyšetřování zdrojů a příčin pracovních úrazů i nemocí z povolání a projednávají na schůzi odborového úseku příčiny pracovních úrazů, nemocí z povolání a nedostatky v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci na pracovištích, v hygienických, sociálních a ostatních závodních zařízeních pro pracující a kontroloují, jak jsou plněna uložená opatření,
- e) soustřeďují návrhy a požadavky členů odborového úseku i hlídek bezpečnosti práce na zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a předkládají je úsekovému důvěrníku nebo jeho prostřednictvím dílenskému, popřípadě závodnímu výboru k projednání.

§ 8

Závodní důvěrník

V závodech, v nichž se podle stanov Revolučního odborového hnutí volí namísto závodního výboru závodní důvěrník, vykonává dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při práci v rozsahu stanoveném v §§ 3 až 5 závodní důvěrník. Závazné pokyny pro vedení závodu může vydat závodní důvěrník tehdy, byl-li návrh na takové opatření předem schválen členskou schůzí základní organizace. V nutných případech může závodní důvěrník sám zakázat používání závadných strojů a provozních zařízení nebo pracovních postupů, popřípadě zakázat až do odstranění závady další práci na ohrožujícím pracovišti. O takovém opatření musí neprodleně uvědomit vedení závodu (dílny) a členy odborové organizace v závodě a v závažných případech také vyšší svazový orgán. Práce smí být znovu zahájena jen se souhlasem členské schůze základní organizace.

§ 9

Úkoly okresních odborových rad

(1) Okresní odborové rady řídí, organizují a provádějí v okrese dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při práci.

(2) Okresní odborové rady při výkonu své působnosti zejména:

- a) řídí činnost okresních výborů odborových svazů a dohlíží, jak rozvíjejí činnost závodních orgánů ROH při výkonu dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci,
- b) organizují za účasti širokého aktivu funkcionářů komplexní prověrky stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zejména v závodech a vysokou pracovní úrazovostí a činí opatření k odstranění zjištěných závad,

- c) ke zvýšení účinnosti dozoru prováděného orgány ROH plánovitě organizují výchovu odborového aktívu,
- d) zevšeobecnují, popularizují a propagují dobré výsledky z činnosti odborového aktívu, základních odborových organizací a hlídek bezpečnosti práce,
- e) vedou závodní výbory k tomu, aby ze vzniklých úrazů, zaviněných nedodržením předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci ze strany vedení závodů vyvozovaly přísné závěry a aby nepřipustily hmotné poškození postižených zaměstnanců,
- f) projednávají stav a vývoj pracovní úrazovosti v okrese a stanoví potřebná opatření k odstranění příčin pracovních úrazů a nemocí z povolání pro odborové a hospodářské orgány a projednávají opatření celookresního charakteru s okresním národním výborem,
- g) vyšetřují zdroje a příčiny smrtelných, těžkých a hromadných pracovních úrazů a nemocí z povolání, projednávají je za účasti zástupců příslušných okresních výborů odborových svazů a za účasti odpovědných hospodářských pracovníků a funkcionářů odborové organizace závodu, v němž k těmto úrazům nebo nemocím došlo. O opatřeních, která byla stanovena, uvědomí příslušný krajský výbor odborového svazu,
- h) organizují kontroly závodů a pracovišť ve svém obvodu, dohlížíjí, jak vedení závodu plní své povinnosti vyplývající pro ně ze zákonných ustanovení, upozorňují na zjištěné závady, dávají vedení závodu závazné pokyny k jejich odstranění a kontrolují, zda byla provedena nařízená opatření,
- ch) mohou v nutných případech zakázat používání závadných strojů a provozních zařízení nebo pracovních postupů, popřípadě zakázat až do odstranění závady další práci na ohrožujícím pracovišti; o takovém opatření jsou povinni neprodleně uvědomit vedení závodu a závodní nebo místní výbor,
- i) vydávají rozhodnutí o tom, že zařízení závodu nevyhovuje předpisům o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, potřebná podle předpisů o nemocenském pojištění zaměstnanců pro uložení placení přírážky k pojistnému*) a sledují, zda jsou odstraňovány nedostatky, pro které bylo pojištění zvýšeno,
- j) spolupůsobí při zjišťování předpokladů pro uplatňování nároků státu na náhradu dávek nemocenského pojištění a důchodového zabezpečení poskytnutých z důvodu pracovního úrazu nebo nemocí z povolání a na náhradu nákladů léčebné péče vynaložených z tohoto důvodu,
- k) podávají posudky a návrhy z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci — pokud ne
- jde o zařízení podléhající státnímu odbornému dozoru — při plánování, projektování a povolování staveb, zařízení a strojů, při jejich provádění a udělování povolení k jejich uvedení do zkušebního nebo trvalého provozu a užívání,
- l) podávají vedení závodu nebo podniku návrhy, aby byla uplatněna hmotná a kárná opatření vůči odpovědným pracovníkům, kteří neplní povinnosti, vyplývající pro ně z předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, navrhuje uplatnění trestní odpovědnosti při hrubém porušení těchto povinností nebo podávají návrhy na projednání soudu,
- m) účastní se v okresních národních výborech projednávání ročních plánů odvětví řízených národními výbory a požadují, aby v nich byly obsaženy úkoly pro plánovitě zlepšování pracovního prostředí,
- n) požadují, aby okresní národní výbory projednávaly pravidelně stav a vývoj pracovní úrazovosti a nemocí z povolání v závodech a podnikcích jimi řízených v jednotlivých zemědělských družstvech a aby v náplni činnosti jednotlivých odborů okresních národních výborů byla obsažena i pomoc těmto závodům při plnění úkolů na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- o) uvědomují okresní národní výbory o výsledcích prověrek prováděných v závodech a podnikcích řízených národními výbory a v jednotlivých zemědělských družstvech a podávají návrhy na vhodná opatření k odstranění zjištěných závad,
- p) v zájmu komplexního řešení všech otázek bezpečné a zdravotně nezávadné práce rozvíjejí vzájemné soudružské vztahy s orgány státního odborného dozoru, s orgány veřejné bezpečnosti, prokuraturami, soudy a okresními orgány společenských organizací.

(3) Výkonnými orgány okresních odborových rad v dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci jsou okresní inspektoři bezpečnosti práce. Okresní inspektoři bezpečnosti práce jsou pracovníky Revolučního odborového hnutí; ustanovuje je a o jejich přidělení k okresním odborovým radám rozhoduje krajská odborová rada podle usnesení Ústřední rady odborů.

(4) Okresní inspektoři bezpečnosti práce se řídí při své činnosti pokyny okresní odborové rady, u které jsou ustanoveni a odpovídají jí za svou činnost; jsou zejména povinni:

- a) pomáhat okresním výborům odborových svazů, závodním a místním výborům při plnění usnesení okresní odborové rady a vyšších odborových orgánů, zaměřených k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci,
- b) provádět podle plánu vypracovaného okresní odborovou radou v součinnosti s orgány výrob-

*) § 27 opatření Ústřední rady odborů o organizaci a provádění nemocenského pojištění zaměstnanců, uveřejněného vyhláškou č. 91/1958 Sb., ve znění vyhlášky č. 191/1960 Sb.

ných družstev prověrky provozoven a zařízení výrobních družstev a úzce spolupracovat s komisemi pečujícími o bezpečnost a ochranu zdraví při práci volenými pracujícími výrobních družstev,

- e) spolupracovat s jednotlivými odbory okresních národních výborů, zejména s odborným referentem pro otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v zemědělství, s okresní hygienicko-epidemiologickou stanicí a jinými orgány a organizacemi v okrese.

(5) Okresní inspektoři bezpečnosti práce jsou oprávněni při plnění svých úkolů:

- a) prohlížet pracoviště, hygienická, sociální a ostatní závodní zařízení pro pracující a požadovat na vedení závodu odstranění zjištěných závad v přiměřené lhůtě; v nutných případech mohou zakázat používání závadných strojů a provozních zařízení nebo pracovních postupů, popřípadě zakázat až do odstranění závady další práci na ohrožujícím pracovišti; o takovém opatření jsou povinni neprodleně uvědomit závodní nebo místní výbor (ve výrobních družstvech komisi pečující o bezpečnost a ochranu zdraví při práci), vedení závodu a okresní odborovou radu,
- b) vyšetřovat za účasti závodního nebo místního výboru (ve výrobních družstvech komise pečující o bezpečnost a ochranu zdraví při práci) nebo účastnit se šetření příčin smrtelných, těžkých a hromadných pracovních úrazů, popřípadě pomáhat při šetření příčin jiných pracovních úrazů a nehod; po projednání s vedením závodu a závodním (dílenským, místním) výborem (ve výrobních družstvech s komisí pečující o bezpečnost a ochranu zdraví při práci) stanovit opatření k jejich odstranění a prověřovat také dodržování předpisů o registraci a evidenci pracovních úrazů.

§ 10

Úkoly krajských odborových rad

(1) Krajské odborové rady při výkonu své působnosti v dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci zejména:

- a) řídí a organizují činnost odborových orgánů v kraji v dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci,
- b) řídí činnost krajských výborů odborových svazů a kontrolují, jak zajišťují usnesení ústředních výborů odborových svazů a Ústřední rady odborů vydaná k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci,
- c) zevšeobecňují zkušenosti z práce odborových orgánů v kraji, zejména výsledky organizační činnosti odborových aktivů, brigád socialistické práce a hlídke bezpečnosti práce,
- d) vedou rady Československé vědecko-technické společnosti v kraji k tomu, aby se jejich činnost plánovitě zaměřovala na zdokonalování technických opatření, sloužících k zlepšování pracovního prostředí,

- e) sledují a kontrolují, jak vedení podniků a závodů i vyšší hospodářské orgány v kraji plní své povinnosti v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci,

f) projednávají stav a vývoj pracovní úrazovosti v kraji a stanoví opatření k zlepšení situace v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci směrem k odborovým i hospodářským orgánům,

g) předkládají pravidelně zprávy o své činnosti v dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci s rozбором pracovní úrazovosti a nemocí z povolání Ústřední radě odborů a na Slovensku také Slovenské odborové radě,

h) provádějí na žádost soudů, prokuratur a jiných orgánů činných v trestním řízení, arbitrážních orgánů a ostatních orgánů státní správy znalecké úkony z oboru bezpečnosti práce,

ch) vydávají rozhodnutí o tom, že zařízení závodu nevyhovuje předpisům o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, potřebná podle předpisů o nemocenském pojištění zaměstnanců pro uložení placení přirážky k pojistnému a sledují, zda jsou odstraňovány nedostatky, pro které bylo pojistné zvýšeno,

i) organizují školení odborového aktivu, inspektorů bezpečnosti práce a pomáhají při výchově vedoucích hospodářských pracovníků,

j) kontrolují, jak okresní odborové rady pomáhají okresním národním výborům v dozoru nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pracujících jednotných zemědělských družstev,

k) sledují, jak krajské národní výbory plní úkoly, vyplývající pro ně z předpisů, platných pro hospodářské orgány, k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v podřízených podnicích, závodech a zařízeních, a projednávají s krajskými národními výbory stav bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v podnicích řízených národními výbory; navrhnou potřebná opatření ke zlepšení pracovních podmínek a životního prostředí a ke snížení pracovní úrazovosti a nemocí z povolání,

l) spolupracují v otázkách bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s krajskými národními výbory, krajskými hospodářskými orgány a krajskými orgány společenských organizací, orgány státního odborného dozoru, orgány veřejné bezpečnosti, prokuraturami, soudy a orgány požární ochrany, Československého červeného kříže a Státní pojišťovny a vedou k této spolupráci krajské výbory odborových svazů,

m) vyjadřují se k projektům a investičním úkolům schvalovaným krajskými národními výbory a zúčastňují se při udělování povolení k jejich uvedení do zkušebního nebo trvalého provozu a užívání a vysílají své zástupce k prototypovému řízení.

(2) Dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při práci, vykonávaný krajskými odborovými radami se vztahuje i na výrobní družstva v rozsahu uvedeném v § 11. Krajské odborové rady projednávají pravidelně s krajským svazem výrobních

družstev stav a vývoj pracovní úrazovosti ve výrobních družstvech a na podkladě svých poznatků i poznatků získaných okresními odborovými radami, doporučují vhodná opatření k odstranění nedostatků. Krajské odborové rady pomáhají též při výkonu dozoru v jednotných zemědělských družstvech.

(3) Výkonnými orgány krajských odborových rad v dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci jsou krajští inspektoři bezpečnosti práce. Krajští inspektoři bezpečnosti práce jsou pracovníky Revolučního odborového hnutí; řídí se při své činnosti pokyny krajské odborové rady, při níž jsou ustanovení a odpovídají jí za svou činnost. Ustanovuje je krajská odborová rada podle usnesení Ústřední rady odborů.

(4) Krajským inspektorům bezpečnosti práce přísluší kromě působnosti uvedené v § 9 odst. 5 zejména:

- a) provádět podle rozhodnutí krajských odborových rad komplexní prověrky, jak jsou zajišťovány úkoly bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v závodech a podle výsledků těchto prověrek předkládat krajské odborové radě návrhy ke zlepšení dosavadního stavu,
- b) podle pokynů a usnesení krajské odborové rady pomáhat okresním odborovým radám a okresním inspektorům bezpečnosti práce při zevšeobecnování dobrých zkušeností, zejména z práce s odborovým aktivem a pomáhat při jejich uplatňování v praxi,
- c) poskytovat odbornou pomoc krajským výborům odborových svazů a pomáhat jim v řízení odborového aktivu,
- d) spolupracovat s orgány veřejné bezpečnosti při prověřování nedostatků způsobujících pracovní úrazy v dopravě a v aktivizování občanských dopravních inspektorů.

§ 11

Dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při práci ve výrobních družstvech

(1) Dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při práci v provozovnách a na pracovištích výrobních družstev vykonávají okresní odborové rady, které se ve své činnosti opírají o komise pečující o bezpečnost a ochranu zdraví při práci a družstevní inspektoři bezpečnosti práce, volené z řad členů družstev.

(2) Okresním odborovým radám přísluší při výkonu tohoto dozoru:

- a) projednávat zjištěné nedostatky v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci s představenstvy výrobních družstev a navrhnout vhodná opatření k zlepšení pracovního prostředí a k snížení pracovní úrazovosti,
- b) kontrolovat, zda představenstvo družstva v souladu s plněním výrobních úkolů vytváří podmínky pro soustavné zlepšování pracovního prostředí, zda provádí rozborů příčin pracovní úrazovosti, činí opatření k jejich odstranění a

zda projednává včas návrhy a podněty k zlepšení pracovních podmínek, které podají pracovníci a komise pečující o bezpečnost a ochranu zdraví při práci,

- c) poskytovat komisím pečujícím o bezpečnost a ochranu zdraví při práci ve výrobních družstvech všestrannou pomoc při zajišťování jejich úkolů,
- d) navrhnout při zjištění nedostatků, které by mohly vést k poškození zdraví pracujících představenstvu družstva, popřípadě krajskému svazu výrobních družstev opatření k odstranění závad v závodech, kde byly zjištěny,
- e) vydávat závazné pokyny představenstvu družstva, nebyla-li opatření navržená k odstranění nedostatků provedena ve stanovené lhůtě nebo v nutných případech, je-li ohroženo zdraví pracovníků a současně uvědomit o těchto pokynech nadřízený družstevní orgán,
- f) ve spolupráci s krajským svazem výrobních družstev provádět výměnu zkušeností komisí pečujících o bezpečnost a ochranu zdraví při práci výrobních družstev za účelem zvýšení úrovně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

(3) Při výkonu tohoto dozoru mají okresní odborové rady oprávnění uvedená v § 9 odst. 2 písm. g), h), ch), j) a k) a odst. 5.

(4) Ústřední svaz výrobních družstev vydá v dohodě s Ústřední radou odborů podrobné směrnice o volbě a působnosti orgánů volených ve výrobních družstvech k zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

§ 12

Pomoc při výkonu dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci v jednotných zemědělských družstvech

(1) Okresní odborové rady sestávají s okresními národními výbory plánovací orgánů ROH pro výkon dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci v jednotných zemědělských družstvech. Při poskytování pomoci okresním národním výborům zejména:

- a) řídí činnost okresních výborů odborových svazů a závodních výborů k pomoci v zajišťování úkolů v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci v jednotných zemědělských družstvech,
- b) dbají, aby závodní výbory v rámci své patronátní činnosti účinně pomáhali jednotným zemědělským družstvům při zajišťování úkolů v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a svými odbornými znalostmi a zkušenostmi přispívali k odstranění bezpečnostně technických nedostatků u strojů a výrobního zařízení, k zlepšování pracovního prostředí a k zvyšování kultury práce v družstvech,
- c) vedou závodní výbory strojních a traktorových stanic k organizované pomoci jednotným zemědělským družstvům v provádění technicko-poradenské služby a pravidelné kontrole strojového a mechanizačního parku.

[2] Pomáhají národním výborům při prověřování stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, při výchově pracujících a školení odpovědných pracovníků, pověřených organizováním a řízením práce a spolupůsobí při sestavování plánů propagace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v jednotlivých zemědělských družstvech.

[3] Jestliže orgán ROH pověřený okresní odborovou radou vykonal prohlídku v závodě jednotného zemědělského družstva, projedná výsledky prohlídky vždy s představenstvem nebo s předsedou jednotného zemědělského družstva, popřípadě s jiným družstevním orgánem, odpovědným za bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Nedojde-li při tomto jednání k dohodě o odstranění zjištěných závad nebo o lhůtě, ve které se tak má stát, nařídí orgán ROH na místě provedení bezodkladných opatření.

[4] Orgán ROH, který nařídil provedení bezodkladných opatření, uvedených v odstavci 3, nebo dohodl s družstevním orgánem opatření, potřebná k odstranění zjištěných nedostatků, oznámí nařízená nebo dohodnutá opatření bez odkladu místnímu národnímu výboru za účelem kontroly. V oznámení uvede i další návrhy opatření, která přísluší do působnosti místního národního výboru, k zlepšení stavu péče o pracující. O těchto opatřeních uvědomí také okresní národní výbor.

[5] K pomoci okresnímu národnímu výboru při výkonu dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci v jednotlivých zemědělských družstvech může okresní odborová rada pověřit členy svého orgánu, kteří při splnění stanoveného úkolu zjištěné nedostatky projednají s komisemi pro otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jednotlivých zemědělských družstev, popřípadě s představenstvy jednotlivých zemědělských družstev a jde-li o hrubé závady, vypracují návrh na vydání závazných pokynů pro jednotná zemědělská družstva a předloží jej prostřednictvím okresní odborové rady okresnímu národnímu výboru.

Svazové orgány ROH

§ 13

Úkoly okresních výborů odborových svazů

Okresní výbory odborových svazů se řídí při výkonu dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci pokyny okresních odborových rad. Zejména jim přísluší:

- a) projednávat ve svých schůzích otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zejména rozbor o stavu a vývoji pracovní úrazovosti a o příčinách pracovních úrazů a nemocí z povolání a podle výsledků stanovit opatření k jejich odstranění,
- b) kontrolovat, jak vedení závodů a orgány základních organizací ROH plní své úkoly v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a oznamovat své poznatky a návrhy příslušným krajským výborům odborových svazů a okresním odborovým radám,

- c) pomáhat orgánům základních organizací ROH při plnění úkolů v dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci, zejména při přípravě a sestavování návrhů plánů závodů a při sestavování kolektivních smluv a úmluv,
- d) navrhovat okresním odborovým radám předepsání přírážky k pojistnému v závodech, jejichž zařízení nevyhovuje předpisům o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci,
- e) pečovat o organizaci školení odborového aktivu v závodech a provádět výměnu zkušeností v otázkách dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci,
- f) zúčastnit se v základních organizacích ROH a v okresních odborových radách projednávání příčin smrtelných, těžkých a hromadných pracovních úrazů,
- g) vést závodní výbory k tomu, aby pomáhaly jednotlivým zemědělským družstvům, s nimiž mají uzavřeny patronátní smlouvy, při řešení otázek bezpečné a zdravotně nezávadné práce,
- h) spolupracovat s příslušnými odbory národních výborů a dbát, aby současně se zajišťováním výrobních úkolů sledovaly i úroveň péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci v závodech řízených národními výbory.

§ 14

Úkoly krajských výborů odborových svazů

Krajské výbory odborových svazů (dále jen „krajské výbory“) se řídí při výkonu dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci pokyny a usneseními krajských odborových rad i vyšších odborových orgánů; zejména jim přísluší:

- a) projednávat ve svých schůzích otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, stav pracovního prostředí, činnost hospodářských i odborových orgánů na tomto úseku péče o pracující, zejména rozbor o stavu a vývoji pracovní úrazovosti v kraji a podle výsledků stanovit opatření k nápravě,
- b) organizovat provádění prověrky stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v závodech a podle výsledků těchto prozívek činit opatření k zlepšení stávajícího stavu,
- c) pomáhat okresním výborům odborových svazů a základním organizacím ROH v závodech při plnění jejich úkolů v dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci, zevšeobecňovat zkušenosti zejména z práce s odborovým aktívem a pomáhat při jejich uplatňování v praxi,
- d) účastnit se svými zástupci jednání ve výrobně hospodářských jednotkách, uplatňovat své podmínky a návrhy k plánu opatření k zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- e) spolupracovat s příslušnými odbory krajských národních výborů a dbát, aby současně se zajišťováním výrobních úkolů sledovaly i úroveň péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci v závodech řízených národními výbory.

§ 15

Úkoly ústředních výborů odborových svazů

(1) Ústřední výbory odborových svazů v příslušném oboru národního hospodářství pečují o zlepšování pracovních podmínek, provádějí důkladné rozbor pracovní úrazovosti, shromažďují poznatky a využívají jich k řešení nejdůležitějších problémů odvětví a požadují na příslušných hospodářských orgánech odstranění nedostatků; získané poznatky a stanovená opatření zevšeobecňují a zajišťují jejich plnění; zejména plní tyto úkoly:

- a) na základě vlastních poznatků a zpráv předkládaných ministerstvy a krajskými výbory, pravidelně projednávají situaci na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jako nedílnou součást rozboru plnění plánu, provádějí rozbor příčin úrazů, včetně smrtelných a hromadných úrazů, jakož i rozbor příčin úrazovosti mladistvých, učňů a žen; na základě těchto rozborů ukládají krajským výborům zajišťování nejzávažnějších problémů odvětví a při plnění těchto úkolů jim pomáhají,
- b) rozpracovávají a zajišťují plnění usnesení Ústřední rady odborů a předkládají zprávy Ústřední radě odborů o jejich plnění, o stavu a vývoji pracovní úrazovosti,
- c) pravidelně projednávají situaci na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a s příslušnými ministerstvy a ostatními ústředními úřady a orgány zúčastňují se plánování prostředků určených na bezpečnostně technická a hygienická zařízení, účastní se schvalování projektů nových závodů a ucelených částí a jejich uvádění do zkušebního nebo trvalého provozu v rámci centralizované investiční výstavby,
- d) účastní se svými zástupci jednání v ministerstvech a v ostatních ústředních úřadech a orgánech v otázkách bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a uplatňují připomínky a návrhy k opatřením ke zvýšení této péče, zejména v plánech rozvoje příslušného odvětví,
- e) dbají, aby resortní výzkumné ústavy a vývojová pracoviště zařazovaly do svých tematických plánů úkoly v oboru bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a řešily tyto výzkumné úkoly,
- f) dbají, aby v úmlouvách, které sjednávají s příslušnými ministerstvy a ostatními ústředními úřady a orgány byla obsažena konkrétní opatření ke zlepšení péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci,
- g) sledují účinnost propagačních prostředků na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a dozírají, zda hospodářské orgány vybavují závody vhodným propagačním materiálem a dávají hospodářským orgánům podněty k jejich vydávání,
- h) doporučují příslušným ministerstvům a ostatním ústředním úřadům a orgánům vydání a úpravu předpisů a norem, je-li to z hlediska

bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nutné a schvalují jejich vydání po dohodě s příslušným ministerstvem, popřípadě jiným ústředním úřadem a orgánem,

ch) kontrolují a dbají, aby ministerstva a ostatní řídicí hospodářské orgány plnily odpovědně všechny své úkoly na úseku bezpečnosti při práci a navrhuji při závažných zjištěních, aby vůči jejich pracovníkům, kteří hrubě zanedbávají své povinnosti v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, byla uplatněna hmotná, kárná nebo disciplinární opatření, popřípadě trestní postih,

- 1) vyjadřují se ke směrnicím a seznamům pro poskytování osobních ochranných pomůcek pro pracující, soustřeďují poznatky o jejich vhodnosti a účelnosti a projednávají s výrobními resorty nedostatky, vyskytující se při jejich výrobě,
- 2) požadují, aby příslušná ministerstva a ostatní ústřední úřady a orgány při dovozu strojů a zařízení ze zahraničí dbaly, aby tyto stroje a zařízení odpovídaly platným československým normám o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci,
- k) dávají podle platných předpisů souhlas k noční práci žen a kontrolují dodržování podmínek, za kterých byla noční práce žen povolena; nesplnilo-li vedení závodu tyto podmínky, mohou noční práci žen zakázat.

(2) Výkonnými orgány ústředních výborů odborových svazů v dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci jsou ústřední svazové inspektoři bezpečnosti práce. Ústřední svazové inspektoři bezpečnosti práce jsou pracovníky Revolučního odborového hnutí. Při své činnosti se řídí pokyny ústředního výboru odborového svazu, u něhož jsou ustanoveni, podávají mu pravidelně zprávy o své činnosti a odpovídají mu za svou činnost. Ústřední svazové inspektory bezpečnosti práce ustanovují ústřední výbory odborových svazů podle usnesení Ústřední rady odborů.

(3) Působnost ústředních svazových inspektorů bezpečnosti práce se vztahuje v příslušném odvětví na území celého státu. Jsou povinni zajišťovat plnění úkolů stanovených v odstavci 1 a pomáhat nižším odborovým orgánům, zejména při výchově a instruktážích funkcionářů a aktivistů na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

(4) Ústředním svazovým inspektorům práce přísluší zejména:

- a) spolupracovat s ministerstvy a ostatními ústředními úřady a orgány ve věcech bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zejména při vydávání nových předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a státních technických norem, při projednávání otázek typizace a normalizace bezpečnostně technických zařízení, a při projednávání zdrojů a příčin smrtelných, těžkých a hromadných pracovních úrazů,
- b) podle pokynů ústředních výborů odborových svazů účastnit se projednávání zadávacích pro-

jektů a schvalování nových provozních a pracovních zařízení a při zavádění nových pracovních a technologických postupů celostátního významu,

- e) soustřeďovat a předkládat ústřednímu výboru odborového svazu požadavky, návrhy a náměty pro přípravu předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

Rízení dozoru vykonávaného orgány ROH

§ 16

Úkoly Ústřední rady odborů

(1) Ústřední rada odborů pečuje o zajištění jednotného provádění úkolů, vyplývajících ze zákona, projednává zásadní otázky, týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s ústředními úřady a orgány a dohlíží na řádný výkon dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci, vykonávaného orgány ROH; zejména jí přísluší:

- a) pečovat, aby dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při práci byl prováděn v souladu s příslušnými předpisy a podle jednotných zásad,
 - b) sledovat, usměrňovat a metodicky vést krajské odborové rady a odborové svazy v dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci a dozírat nad řádným plněním úkolů i oprávnění vyplývajících z ustanovení zákona, této vyhlášky a přijatých usnesení orgánů ÚRO,
 - c) ověřovat si v závodech a na pracovištích, jak hospodářské orgány a orgány odborových organizací plní své úkoly v péči o bezpečnost a ochranu zdraví při práci,
 - d) sledovat a posuzovat účinnost propagačních prostředků na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a dávat podnět k jejich vydávání, jde-li o propagační prostředky spadající do působnosti několika ústředních úřadů,
 - e) zevšeobecňovat poznatky z oboru péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci,
 - f) určovat zásady o ustanovování a rozmisťování inspektorů bezpečnosti práce u odborových orgánů,
 - g) provádět základní výzkum situace a potřeb ke zlepšení stavu v oboru bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
 - h) zkoumat z odborných, politických a ekonomických hledisek problémy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; organizovat a provádět k tomu cíli podrobná šetření a rozborů a na základě jejich výsledků předkládat vládě příslušné návrhy na technická, organizační a výchovná opatření,
 - ch) posuzovat úroveň řešení vybraných vývojových a výzkumných prací z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; hodnotit výsledky těchto prací, sledovat jejich využití a osvědčení v praxi,
- 1) vyjadřovat se k prototypům ochranných pracovních prostředků, kontrolovat jejich kvalitu a podávat návrhy na jejich výzkum a vývoj,

j) navrhovat ústředním úřadům a orgánům vypracování a vydání předpisů a technických norem k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, vztahujících se na více hospodářských odvětví a účastnit se jejich projednávání a schvalování,

- k) posuzovat z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci osnovy odborné výchovy a výuky pracujících, jakož i osnovy a úroveň výuky bezpečnosti při práci na středních, odborných a vysokých školách technického směru,
- l) vydávat zásady k organizování školení funkcionářského aktivu a inspektorů bezpečnosti práce za účelem zvýšení jejich kvalifikace.

(2) Na Slovensku vykonává úkoly uvedené v odstavci 1, pokud nejde o úkoly celostátní povahy, Slovenská odborová rada, a to v soulase s usneseními Ústřední rady odborů.

Odchytky pro některá pracovní odvětví a zařízení

§ 17

Dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při práci v závodech podléhajících vrchnímu dozoru státní báňské správy

Orgány ROH vykonávají dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při práci v závodech podléhajících vrchnímu dozoru státní báňské správy v rozsahu stanoveném směrnicemi, které vydá Ústřední rada odborů v dohodě s Ústředním báňským úřadem a s příslušnými ústředními úřady.

§ 18

Dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při práci v železniční dopravě

V oboru železniční dopravy nepřísluší orgánům ROH nařizovat vyřazení z provozu parních, elektrických a diesel-elektrických lokomotiv a motorových vozů.

§ 19

Dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při práci v letectví

Státní odborný dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při práci v letectví vykonává Státní letecká správa v součinnosti s orgány ROH.

Všeobecná a závěrečná ustanovení

§ 20

Přezkoumání opatření orgánů ROH

(1) Vedení závodu a osoby dotčené opatřeními orgánů ROH mohou žádat do 15 dnů ode dne jeho vydání o jeho přezkoumání.

(2) Opatření

- a) dílenského výboru a dílenského a závodního inspektora bezpečnosti práce přezkoumává závodní výbor,

- b) závodního výboru, místního výboru, závodního důvěrníka a okresního výboru odborového svazu přezkoumává okresní odborová rada,
- c) okresní odborové rady a krajských výborů přezkoumává krajská odborová rada,
- d) okresního a krajského inspektora bezpečnosti práce a ústředního svazového inspektora bezpečnosti práce přezkoumává orgán, u něhož je inspektor bezpečnosti práce ustanoven.

(3) Jde-li o přezkoumání opatření orgánu ROH, která se týkají zařízení podléhajících státnímu odbornému dozoru, přezkoumává je odborový orgán v dohodě s příslušným orgánem státního odborného dozoru.

(4) Včas podaná žádost o přezkoumání má odkladný účinek, pokud jej orgán, který opatření učinil, nevyloučil z důležitých důvodů, zejména pro nebezpečí z prodlení. Odkladný účinek však nemá žádost o přezkoumání opatření orgánů ROH v případech uvedených v § 5 odst. 3, § 8 odst. 8, větě druhé, § 8 a § 9 odst. 1 písm. ch) a odst. 5 písm. a). Orgán příslušný k přezkoumání musí věc urychleně projednat a může napadené rozhodnutí potvrdit, změnit nebo zrušit. Jeho rozhodnutí je konečné.

§ 21

Spolupráce orgánů ROH s orgány státní správy, hospodářskými orgány a orgány společenských organizací

(1) Při plnění svých úkolů v dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci postupují orgány ROH v úzké součinnosti zejména s národními výbory a jejich orgány a komisemi, s orgány státního odborného dozoru, s orgány veřejné bezpečnosti, s prokuraturami a soudy a s orgány požární ochrany, Československého červeného kříže, se Svazem československých invalidů a se Státní pojišťovnou.

(2) Orgány ROH v závodech spolupracují při výkonu dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci s vedením závodu, závodními, popřípadě obvodními lékaři, s orgány požární ochrany a se závodními skupinami Československého červeného kříže.

(3) Zjistí-li orgány ROH při výkonu své funkce závady na takových pracovištích, zařízeních nebo činnostech, které náležejí do působnosti orgánů, uvedených v předcházejících odstavcích, upozorní na ně příslušný orgán a vedení závodu, popřípadě příslušný národní výbor.

§ 22

Ochrana tajemství a služební průkazy

(1) Orgány a pracovníci ROH jsou povinni dbát předpisů o zachování státního, hospodářského a služebního tajemství o věcech, o nichž se dověděli při výkonu své funkce a zachovávat o nich mlčenlivost i po skončení své funkce.

(2) Okresní a krajské inspektoři bezpečnosti práce a ústřední svazové inspektoři bezpečnosti práce, pověřeni pracovníci Ústřední rady odborů a Slovenské odborové rady se prokazují při své činnosti

služebním průkazem, který jim vydá Ústřední rada odborů a který je oprávněn vstupovat za účelem kontroly plnění povinností, plynoucích ze zákona, na pracoviště, do hygienických, sociálních a ostatních závodních zařízení pro pracující a požadovat od odpovědných vedoucích pracovníků i od pracujících vysvětlení a předložení dokladů, kterých je třeba k plnění jejich úkolů.

(3) Provádění dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci orgány ROH v některých oborech upraví Ústřední rada odborů v dohodě s příslušnými ústředními úřady.

Část II

Úkoly národních výborů v péči o bezpečnost a ochranu zdraví při práci

§ 23

(1) Národní výbory jako orgány státní moci a správy a jako nejširší organizace pracujících pečují při organizování hospodářské a kulturní výstavby na svém území o stále zdokonalování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na všech pracovištích svého obvodu.

(2) Na úseku hospodářství řízeného přímo národními výbory jsou národní výbory odpovědné i za plnění úkolů, které mají ve všech odvětvích národního hospodářství orgány nadřízené podnikům a závodům.

(3) Národní výbory pečují o stále zlepšování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v jednotlivých zemědělských družstvech.

(4) Národní výbory zaměřují svou pozornost na všech těchto úsecích především na potřebná preventivní opatření a na stále zlepšování pracovních podmínek, zejména pracovního prostředí.

(5) Při projednávání dokumentace staveb a při provádění státního stavebního dozoru, jakož i při vydávání povolení k uvedení staveb, zařízení a strojů do zkušebního i trvalého provozu (užívání) národní výbory dbají, aby bylo zajištěno dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci při plánování, projektování a provádění výstavby nebo úpravy podniků, pracovišť, strojů a provozních zařízení.

(6) Národní výbory plní všechny tyto své úkoly za nejširší účasti a využití tvůrčí iniciativy pracujících a v úzké součinnosti s Revolučním odborovým hnutím a ostatními společenskými organizacemi a pečlivě se zabývají jejich návrhy a podněty.

§ 24

(1) Národní výbory plní úkoly plynoucí pro ně ze zákona a z ostatních předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, především svými komisemi a za pomoci svých poslanců, aktivu občanů a občanských poradních sborů. Přitom dbají, aby všechny orgány odpovědné za bezpečnost a ochranu zdraví při práci plnily své úkoly v nejužší soudružské spolupráci.

(2) Komise národních výborů se v oboru své působnosti pravidelně zabývají stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v závodech a na praco-

višších v obvodu národního výboru a na základě provedených rozborů činí opatření k zlepšení zjištěného stavu.

(3) Rady národních výborů projednávají pravidelně vývoj pracovní úrazovosti a nemocí z povolání v závodech a na pracovištích v obvodu národního výboru a činí potřebná opatření k stálému zlepšování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v těchto závodech a pracovištích. Pečují o to, aby nedílnou součástí pololetních zpráv o plnění plánu předkládaných plenárnímu zasedání národního výboru byl rozbor stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

**Úkoly národních výborů
jednotlivých stupňů
v péči o bezpečnost a ochranu
zdraví při práci**

§ 25

Úkoly místních národních výborů

(1) Místní národní výbory plní zejména tyto úkoly na úseku péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci:

- a) vedou občany k aktivní účasti na stálém rozvíjení předpokladů pro soustavné zlepšování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pracovních podmínek, zejména pracovního prostředí, i pro další zvyšování úrovně zdravého životního prostředí ve svých obvodech,
- b) kontrolují v pravidelných lhůtách stav bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v závodech a na pracovištích svého obvodu a při rozboru plnění plánu projednávají současně také otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jako nedílnou součást tohoto rozboru,
- c) sledují, jak je zajišťována péče o ochranu života a zdraví žáků a studentů při výrobní práci konané podle učebních plánů a při polytechnické výchově,
- d) kontrolují, jak je zajišťována péče o ochranu života a zdraví účastníků dobrovolných brigád a pracujících při zvelebování měst a obcí občanskou svépomocí,
- e) prověřují příčiny nehodovosti v městské dopravě a činí na základě rozboru těchto příčin opatření k stálému zvyšování její bezpečnosti a zvyšování její úrovně,
- f) vyžadují od zdravotnických orgánů jejich poznatky o pracovní úrazovosti, nemocích z povolání a hygieně práce a aktivně využívají poznatků i upozornění těchto orgánů,
- g) pravidelně projednávají zdroje a příčiny pracovních úrazů a nemocí z povolání a činí potřebná preventivní opatření proti těmto úrazům a nemocem.

(2) Místní národní výbory organizují a řídí péči o bezpečnost a ochranu zdraví při práci v závodech a na pracovištích, které přímo řídí a kontrolují její provádění; přitom dbají, aby všechny orgány odpovědné za bezpečnost a ochranu zdraví při práci v těchto závodech a pracovištích plnily úkoly plynoucí pro ně ze zákona a ostatních předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

**Úkoly místních národních výborů v péči
o bezpečnost a ochranu zdraví při práci pracujících
jednotných zemědělských družstev**

(1) Místní národní výbory dbají, aby představenstva jednotných zemědělských družstev

- a) zřizovala a udržovala zařízení, kterých je třeba k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a soustavně pečovala o celkové zdravé prostředí pro pracující družstev,
- b) pečovala o to, aby stroje, nářadí a nástroje byly vybaveny předepsanými bezpečnostními a ochrannými zařízeními, aby tato zařízení nebyla poškozována ani odstraňována a aby byly řádně používány a udržovány předepsané ochranné pracovní prostředky a ochranné pomůcky, obuv a oděv (např. při poprachu a postřících, při zálivkách, v brucellózních stájích apod.),
- c) zajistila školení pracujících jednotných zemědělských družstev v otázkách bezpečné a hygienické práce i požární ochrany a odborný dozor u pracovníků, kteří budou pověřeni zvláštními úkoly (práce s elektrickým proudem, se složitými stroji, práce s chemickými prostředky aj.),
- d) věnovala zvláštní pozornost nově přijatým pracovníkům, zejména učňům a mládeži a dbala, aby byli před zařazením na pracoviště seznámeni se zásadami bezpečné a zdravotně nezávadné práce, se všemi okolnostmi, které by mohly způsobit pracovní úraz nebo nemoc z povolání a aby byli poučeni o tom, jak si počínat, aby se uchránili před úrazem,
- e) zajišťovala předpoklady pro řádnou činnost svých komisí pro otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a projednávala jejich podněty a návrhy na zlepšení stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- f) pečovala o stálý odborný dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při práci při provádění družstevní investiční výstavby,
- g) zjišťovala a odstraňovala zdroje a příčiny pracovních úrazů a činila preventivní opatření proti vzniku nemocí z povolání.

(2) Místní národní výbory prověřují stav bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v jednotných zemědělských družstvech, projednávají s jejich představenstvy důležité otázky péče o pracující a jsou oprávněny dávat jim závazné pokyny k odstranění zjištěných bezpečnostních, hygienických i požárních nedostatků a kontrolují provedení těchto pokynů.

(3) Místní národní výbory jsou oprávněny nařídít provedení opatření, která jim doporučily orgány dozoru k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pracujících jednotných zemědělských družstev, a mohou v nutných případech nařídít okamžitě vyřazení závadných strojů, nářadí a nástrojů a provozních zařízení, popřípadě nařídít až do odstranění závady zastavení další práce na ohrožujícím pracovišti. O takovém opatření uvě-

domí neprodleně představenstvo družstva a příslušný okresní národní výbor.

(4) Místní národní výbory řeší a zajišťují plnění uvedených úkolů především ve svých zemědělských komisích, které zvou k projednávání otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v jednotných zemědělských družstvech funkcionáře družstev. Místní národní výbory dále kontrolují, jak jsou prováděna opatření nařízená okresním národním výborem. Sledují plnění úkolů, které na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v jednotných zemědělských družstvech přisluší strojním a traktorovým stanicím v souvislosti s poskytováním technicko-poradenské služby, a s pomocí okresního národního výboru zajištění nápravy zjištěných nedostatků.

§ 27

Úkoly okresních národních výborů

(1) Okresní národní výbory plní zejména tyto úkoly na úseku péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci:

- a) řídí a kontrolují činnost místních národních výborů při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a poskytují jim přitom účinnou pomoc,
- b) kontrolují pravidelně stav bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v závodech a na pracovištích svého obvodu a projednávají při rozboru plnění plánu otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jako nedílnou součást tohoto rozboru,
- c) kontrolují, jak je zajišťována péče o ochranu života a zdraví žáků a studentů při výrobní práci, konané podle učebních plánů,
- d) pečují o zajišťování výchovy učňů a mládeže k bezpečné a zdravotně nezávadné práci a činí opatření, aby školní dílny a zařízení pro polytechnickou výchovu odpovídaly platným bezpečnostním předpisům,
- e) sledují, jak je zajišťována péče o ochranu života a zdraví účastníků dobrovolných brigád a pracujících při zvelebování měst a obcí občanskou svépomocí,
- f) přihlížejí při doporučování pracovníků na volná pracovní místa k požadavkům bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- g) projednávají za účasti zástupce okresní odborové rady ve svých radách každý smrtelný pracovní úraz, k němuž došlo v závodech podnikových okresnímu nebo místnímu národnímu výboru, a to bezprostředně po zjištění zdroje a příčiny úrazu, a na základě výsledků jednání ukládají provedení potřebných opatření.

(2) Okresní národní výbory organizují a řídí péči o bezpečnost a ochranu zdraví při práci v závodech a na pracovištích, které přímo řídí a kontrolují její provádění; přitom dbají, aby všechny orgány odpovědné za bezpečnost a ochranu zdraví při práci v těchto závodech a pracovištích plnily úkoly plynoucí pro ně ze zákona a ostatních předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

(3) Okresní národní výbory provádějí příčiny nehodovosti v silniční dopravě a činí na základě

rozborů těchto příčin opatření k stálému zvyšování její bezpečnosti a zvyšování její urovně.

§ 28

Úkoly okresních národních výborů v péči o bezpečnost a ochranu zdraví při práci pracujících jednotných zemědělských družstev

(1) Okresní národní výbory při výkonu dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci v jednotných zemědělských družstvech zejména:

- a) dbají, aby představenstva jednotných zemědělských družstev i pracující plnili řádně své povinnosti, které pro ně vyplývají z předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a z nových poznatků vědy a techniky, jakož i z pokynů dozorčích orgánů, vydaných k zajištění bezpečné a zdravotně nezávadné práce,
- b) spolupůsobí s představenstvy jednotných zemědělských družstev k zajištění nejvyšší úrovně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci již při přípravě podkladů a sestavování plánů,
- c) pravidelně prověřují pracoviště i hygienická a sociální zařízení pro družstevníky, zjišťují místa a zdroje ohrožení, upozorňují na zjištěné závady představenstva družstev a požadují jejich odstranění,
- d) ve spolupráci s představenstvy jednotných zemědělských družstev pečují o školení družstevníků v otázkách bezpečné a hygienické práce, zejména pracujících s traktory, s ostatními zemědělskými stroji, v dopravě a na pracovištích, kde je třeba zvýšené pozornosti v dodržování zásad bezpečné a hygienické práce (např. při výstavbě, při těžbě písku, při postřicích apod.) a v době špičkových zemědělských prací, kterých se účastní větší počet pracujících, zejména brigádníků,
- e) dbají, aby představenstva jednotných zemědělských družstev přidělovala pracujícím družstev vhodně a potřebně ochranné pracovní prostředky, zejména také ochranné oděvy, ochranné oděvní součástky, ochrannou obuv a jiné osobní ochranné pomůcky, udržovala je na svůj náklad v použitelném stavu a dbala, aby pracující používali těchto prostředků pro určené účely,
- f) vedou strojní a traktorové stanice k tomu, aby s plným využitím zkušeností svých pracovníků v plné míře zabezpečovaly technicko-poradenskou službu pro jednotná zemědělská družstva a zejména také dobrý technický stav strojů družstev z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- g) projednávají pravidelně otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v jednotných zemědělských družstvech a rozborů o stavu a vývoji pracovní úrazovosti a o příčinách smrtelných, těžkých a bromadných úrazů při práci v družstvech,
- h) projednávají s představenstvy jednotných zemědělských družstev zdroje a příčiny pracovních úrazů, k nimž došlo v těchto družstvech, a dávají jim závazné pokyny k jejich odstra-

- nění; při posuzování a šetření příčin nemocí z povolání se opírají o poznatky a posudky hygienicko-epidemiologických stanic a ostatních zdravotnických orgánů.
- ch) provádějí za účasti zástupců představenstev jednotných zemědělských družstev šetření o smrtelných, těžkých a hromadných úrazech a jiných vážných nehodách, k nimž došlo v jednotných zemědělských družstvech, činí opatření k odstranění příčin těchto pracovních úrazů a kontrolují jejich provedení,
- 1) dbají, aby představenstva jednotných zemědělských družstev prováděla včas šetření o ostatních pracovních úrazech, které se staly při práci v družstvu a v souvislosti s hodnocením plnění výrobních a hospodářských úkolů pravidelně prováděla rozbor pracovních úrazů i celkového stavu pracovního prostředí v družstvu a za aktivní účasti pracujících činila opatření k nápravě.
- (2) Okresní národní výbory sestavují v součinnosti s okresními odborovými radami každoročně plán pomoci orgánů ROH pro výkon dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci v jednotných zemědělských družstvech.
- (3) Okresní národní výbory jsou oprávněny při výkonu dozoru nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pracujících jednotných zemědělských družstev nařít po předchozím projednání s představenstvem jednotného zemědělského družstva okamžité vyřazení závadných strojů, nářadí a nástrojů a provozních zařízení, popřípadě nařít až do odstranění závady zastavení další práce na ohrožujícím pracovišti. O takovém opatření uvědomí neprodleně představenstvo družstva a příslušný místní národní výbor.
- (4) Okresní národní výbory pečují o to, aby se otázkami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v jednotných zemědělských družstvech zabývaly především zemědělské komise a aby je řešily jako nedílnou součást plnění výrobních a hospodářských úkolů v zemědělství.

§ 29

Úkoly krajských národních výborů

Krajské národní výbory plní zejména tyto úkoly na úseku péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci:

- řídí a kontrolují činnost okresních národních výborů při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a poskytují jim přitom účinnou pomoc,
- projednávají pravidelně za účasti zástupců krajských odborových rad stav a vývoj pracovní úrazovosti a nemocí z povolání a rozbor zdrojů a příčin pracovních úrazů a nemocí z povolání ve svých obvodech a činí opatření k zlepšení zjištěného stavu;
- dbají, aby již v projektech investiční výstavby byly dodrženy předpisy o bezpečnosti a ochra-

- ně zdraví při práci a uplatněna hlediska bezpečné a zdravotně nezávadné práce,
- sestavují v dohodě s krajskými odborovými radami plán opatření, zaměřených ke zvýšení součinnosti všech občanů při řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a využívají všech kulturních a propagačních prostředků v kraji k seznamování pracujících se zásadami bezpečné a zdravotně nezávadné práce,
 - přihlížejí při hodnocení výsledků socialistického soutěžení a při udělování Rudých praporů krajských národních výborů a krajských odborových rad i při udělování jiných uznání také ke stavu a vývoji pracovní úrazovosti a nemocí z povolání v příslušných závodech,
 - prověřují příčiny dopravní nehodovosti, pravidelně projednávají dopravní nehodovost ve svých obvodech a činí opatření k snížení počtu dopravních nehod a k zvyšování úrovně dopravy,
 - organizují ve spolupráci s krajskými odborovými radami školení odborných orgánů okresních národních výborů pro otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ke zvýšení jejich politické a odborné způsobilosti,
 - projednávají za účasti zástupce krajské odborové rady ve svých radách každý smrtelný pracovní úraz, k němuž došlo v závodech; podřízených krajskému národnímu výboru, a to bezprostředně po zjištění zdroje a příčiny úrazu, a na základě výsledků jednání ukládají provedení potřebných opatření,
- ch) vedou okresní národní výbory k řádnému provádění péče o rehabilitaci pracovníků, kteří utrpěli pracovní úraz nebo onemocněli nemocí z povolání,
- zajišťují plnění usnesení vlády a opatření ústředních orgánů vydaných k zlepšení péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci, ukládají podřízeným národním výborům konkrétní úkoly ke splnění těchto usnesení a opatření a navrhují vládě a Ústřední radě odborů, popřípadě příslušným ministerstvům a ústředním úřadům a orgánům zásadní opatření ke zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Část III

Závěrečná ustanovení

§ 30

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se vyhláška Ústřední rady odborů č. 105/1959 Ú. l., o úkolech orgánů Revolučního odborového hnutí při výkonu dozoru nad bezpečností při práci.

§ 31

Počátek účinnosti vyhlášky

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. září 1961.

Předseda:

Zupka v. r.